

Egyházi átok

Kevesen tudunk a hét évszázaddal ezelőtti VIII. Bonifác pápa rendeletéről. Az írások szerint 1301-ben rendelet érkezett a szentatyától, melyben a pápa a veszprémi püspök panasza folytán a Szentendre feletti Kékes lakosai ellen teljes szigorral jár el, mert nem csak hogy erőszakkal elfoglalták a

veszprémi püspök birtokát, de a tizedet, sem és semminemű járandóságot nem fizettek. Idézet a levélből: „Kékesiek VIII. Bonifác pápa rendelkezése folytán kiközösítettnek, mert a veszprémi püspök elfoglalt vagyonát nem adják vissza.”... Az iratokból továbbiakban kiderül,

hogy a pilisi apát az óbudai olvasó kanonokkal Kékesre kiszállt. Az ottani lakosokat a rendelet szerint megintették. A megintés eredménytelensége miatt az egyházból kiközösítették.

- Templomba nem járhattak, misét nem hallhattak, egyházi áldásban nem részesülhettek, nem gyónhattak, nem áldozhattak, a szomszéd községek lakosaitól el lettek tiltva, velük nem érintkezhetek. A rejtélyes dolog mindenképpen az, hogy hol lehettek birtokai a veszprémi püspöknek, amit a kékesiek olyan könnyűszerrel megdézsmálhattak volna. Az Anna-völgy az írások szerint, valóban püspöki birtok volt, de hát annak idején az erdőrengeteg miatt talán csak fele akkora lehetett művelhető terület, mint a múlt században. Akkor,

mert miért ütött ki a nagy háborúság? Miért kellett a veszprémi püspöknek egészen Rómába futnia ilyen nyugodtan mondhatjuk csekélység miatt? A püspök nagyúr volt itthon. Csak egy szavába került volna, és a visegrádi várispán, aki a kékesiek gazdája volt, néhány kopjas katonával rendet rakhatott volna...

A valamikori Kékesen, mikor Mária királyné megépítette a szálló épületnek szánt kolostort, még nagyon kevés volt a megművelésre alkalmas föld. Mindössze egy írtvány lehetett a hosszú földéken. Az írások szerint ide lettek kitelepítve István királyunk idején

Koppány vezér Baranya megyei hívei. Úgy tűnik, ezek lehettek a legveszedelmesebbek. Hiszen a legrosszabb helyre kerültek. Ezen a területen éltek akkor már háromszáz éve, és a visegrádi várispán volt a gazdájuk, felügyelőjük, aki nem sokat tett értük.

Mikor megépült az új kolostor, benépesedett új lakókkal. Még a kiszolgáló személyzet is új volt: Szakolca, Szenic, Miave vidéki szlovákok. Kénytelenek voltak idegen hívó embereket hozni, mert a kékesi Koppány ivadékok nem vállaltak szolgálatot a kolostorban. Még magyar szerzetesrendnél sem.

A kolostornak is szüksége volt a darabka szántóra. A Koppány ivadékú lakosságot ezért áttelepítették a

kolostorral szemben lévő domb mögötti sík területre ot alakítottak ki maguknak kapásföldet. Szlovák elnevezését: Kopanyica – kapásföld, ma is viseli. Ott éldegéltek tovább. A retinens Koppány ivadékok azonban húsvétkor mikor megszólaltak a harangok, nem a templomba siettek, hanem a kolostori dombbal szembe lévő Hrabina – Gyertyános dombon irgalmatlan ostorcsattogtatással zavarták, az egyháziak zsolozsmáit. Karácsony estéjén meg nagy tüzet gyújtottak jelezvén, hogy ez az ő Istenük.

A dac ősi tulajdonsága a magyarnak. A mai Nagy—kő (szlovákul velky kamen) környékén találkozgattak a Pilisbe erőszakkal kitelepített száműzött Koppány utódok. Örökké a pilisi erdőket bújták. Hogy mit cselekedtek, a pilisi apát, aki ennek a területnek egyházi ellenőre volt, nem küldhetet rájuk nézve hízelgő jelntést a megyés püspök részére Veszprémbe az erdei oltárkövekkel, és a pogány magyarokkal kapcsolatban. Veszprémbe rossz lehetett a hangulat Az

egyházmegye területén a XIII. század végén pogány istentiszteletek! A püspök félt, nehogy híre menjen a dolognak, mert az még nagyobb botrány lett volna.

A veszprémi püspök úr birtokocskát szerzett a szentendrei határban, közel Kékeshez, hátul az erdők alján. Több sem kellett a kékesieknek. A mi birtokainkat elvette a kolostor, mi elveszünk a püspök földjeit! Vajon ki adhatta nekik ezt a tanácsot? Ám ezzel most már meg volt az ürügy, jelentést lehetett tenni a pápának. A kékesiekre ki lehetett mondani a szentatya egyházi átkát.

Amikor a pilisi apát a kékesieket egyházi átok alá tette, a falu kútjai is átkozottak lettek. A kolostorba nem hordhattak többet vizet azokból az átkozott kutakból. A kolostor dombja tövében a másik oldalon volt egy forrás. Innen hordták egy darabig a vizet az apát parancsára. Ezért lett a forrás neve: az apát kútja, Apát kút, majd Apát-kúti völgy.

F R

Végső búcsú

Ismét gyászol Pilisszentlászló lakossága. Dombai József halálával ismét apadt létszáma a helyi születésű lakóinknak. Halálával, a pédaértékű szorgalmas humánus életet élők létszáma is csökkent.

A humánus életet élő József, mindenki Josikája Pilisszentlászlón született 1941. szeptember 28. A II. világháború kezdetén. Édesapja Dombai János, édesanyja Franyó Erzsébet ősi szentlászlói lakosok. Születését követő vasárnap a reggeli misét követően lett megkeresztelve, Fekete Béla akkori plébánosunk által. Keresztszülőséget Elsík József és Kosznovszki Róza vállalták fel. A keresztényi életet élő szülők gyermeke 1953. bérnalkozott.

A II. világháborús években született Józsinak, a kortársaihoz hasonlóan igen nehéz gyerekkora volt. Jómagam már kisgyermek korom óta ismertem,

hiszen bátyámnak, akivel egykorúak voltak, igen nagy barátja volt, így sok időt töltött nálunk. Bátyám ifjúkor tragikus halálát követően, igen jólelkű barátságát én örököltem. Mindig büszke

voltam arra, hogy barátjává fogadott. Keresztapám által, aki asztalos mester volt, sokszor még munka kapcsolatba is kerültünk. Általános iskolai éveit befejezve, a közeli Szentendrén, (Izbégen) fiatalon asztalosként kezdett dolgozni. Életének döntő eseménye 1961. április 15. - én

történt. Ekkor fiatalon, alig húsz évesen kötött házasságot a szintén helyi születésű Mikula család leányával, Magdolnával, akivel haláláig békés meghitt családi életet élt. Eleinte felesége szülői házában laktak, melynek helyén mindkettőjük, és a szülők szorgalmának köszönhetően két év múlva igen szép házat építettek.

Házasságukból József és Erzsébet névre keresztelt két gyermekük született. Igazán nagyon sokat dolgoztak. Ennek eredményeként, később egy újabb házzal gyarapodtak. Az asztalos végzettségű József a jobb megélhetés reményében keményebb erdei munkát is vállalt. Lehet, hogy ennek vonzataként viszonylag még fiatalon ötvenkét éves korában szív műttéten esett át. Felépülését követően még három évtizedig asztalosként dolgozott szakmájában. Igazán önzetlen segítőkész volt mindenkivel szemben a legapróbb munkában is. Emellett igen szépen, példaértékűen rendezte feleségével, Magdival a kertet.

Továbbiakban említésre méltó odaadó, önzetlen segítsége plébániánk, kápolnánk, és a templomunk asztalos karbantartási munkáival kapcsolatban. Szeretett barátunk keresztény valláshoz méltón, türelemmel, sorsában beletörődve viselte el betegségét.

Kedves Barátom József!

Kemény, küzdelmes, szorgalmas életed után nyugodjál békében, és legyen néked könnyű

szülőfalud rögös földje, melyet annyira megszerettél!

Temetésén szeretettel búcsúzott tőle felesége Magdolna, fia József-párja Andrea unokája Balázs Dóra, lánya, Erzsébet, és férje Zsigmond, unokája Viktor, és felesége Claudia. Dédunokája Noel, unokája Dávid, és párja Betti. Fájó szívvel vettek búcsút tőle rokonai, barátai, szomszédjai.

A gyászoló család nevében engedjék meg Tisztelt olvasóim, hogy megköszönjem mindazok részvételét, akik Tibor atya búcsúztatásával elkísérték őt utolsó útjára, a pilisszentlászlói temetőben.

Befejezésül, utolsó szó jogán:

Kedves barátom Josika!

Haláloddal egy igen szerény, de nagytudású, jólelkű emberrel lettünk szegényebbek.

Megpihen a dolgoz, jó apai szív,

Áldás éshála övezi e írt.

Szerető férj voltál, drága édesapa,

Bánatos családonak most az őrangyala.

F R

Elismerő levél

Losonci Miklós mérnök tanár, kinek a Kürtös újságban megjelent cikkei igen népszerűek, elismerő levelet kapott az ORSZÁGGYŰLÉS ELNÖKI TITKÁRSÁGÁTÓL.

Íme a levél eredetiben:
Losonci Miklós részére
Tahitótfalu
Viola u. 28.
2022

Tisztelt Losonci Miklós Úr!
Igen nagy érdeklődéssel fogadtuk a Kürtös című pilisszentlászlói havilap X. évfolyama 8. számának Kövér László házelnök úr részére küldött példányát.
Megköszönve, hogy írásaiban Ön is felhívja a figyelmet az európai keresztény kultúrát pusztulással fenyegető migráció veszélyére, további tevékenységéhez sok sikert és jó egészséget kívánok!

Budapest, 2023. szeptember 14.

Tisztelettel:
Virág András elnöki titkár
1055 Budapest, Kossuth tér 1-3

A lényeg

A lényeg. Az lett volna a demográfiai konferenciánkon, hogy kimondjuk hogy abortusszal és fogamzásgátló tablettával a világ egyetlen társadalma sem tartható fenn. Ehelyett kellemes és szellemes „műsorokat” láthattunk, zenével, humorral, érzelmekkel. Viszont pont az a legnagyobb tévedés, hogy a munkahelyek és a családok virágzása is egyedül a nőkön múlik. Pont

emiatt 0,75 - ös a reprodukciónk. Egy dolgot jól helyett, a kettőt rosszul korszakába zuhanunk, amióta a keresztény fehér világban a férfiaknak „nem osztanak lapot”. Sovány vigasz, hogy tőlünk északabbra és nyugatabbra csak 0,5 – ös a reprodukció. Ezalatt az apajogú trópusi országok népessége 20 évente megduplázódik.

Losonci Miklós

Egyeztetés

A mai napon a Pilisszentlászlói Polgárőr és Önkéntes Tűzoltó egyesület vezetése egyeztetett az Országos Kriminalisztikai és Detektív Egyesület vezetőivel Pilisszentlászlón. A megbeszélésen részt

vett: PPÖTE részéről Mihics József elnök Franyó Rudolf alelnök Fajcsák Tibor Felügyelő bizottsági tag, OKDE részéről Sallay Károly ny. r. dandártábornok elnök és Dr Gulyás Gáspár Gambiai utazó nagykövet.

Az egyeztetésen az aktuális közbiztonsággal kapcsolatos egyesületi feladatokról esett szó. A megbeszélés hivatalos részét egy kötetlen baráti beszélgetés követte, melyen továbbra is szakmai kérdések játszották a főszerepet. A fenti egyeztető megbeszélés és vendégek fogadása Franyó Rudolf alelnök úr otthonában került sor, amiért köszönet illeti.

Pilisszentlászlói Polgárőr-és Önkéntes Tűzoltó Egyesület
Pilisszentlászló, 2023. október 4.

Egy kerítésről

7. év-70 méter

Elkészült hát! Végéhez ért a mesélő kerítés. Alul az évszám, s a név: 2017 BUN, felül 2023 BUN. Hetedik éve építi egy energikus, mindig spekuláló éltes korú mezőgazdasági lakatos végzettségű mester. Mestermunka, a szó szellemi, kulturális értelmében. S most vége. Nem láthatom reggelente munkába menet a terelőtábla takarásában munkálkodni, s nem hat át a szívét melengető, lelket emelő érzés, melyet egy ember odaadó munkája jelent. Egy emberé, aki fantáziát lát egy téglában, aki az eszközök korlátaiból (kővágó

korong tárcsaméret) is egyedi alakítást, motívumot kreál. Aki reggel azzal kel, hogy mi újat lehet kihozni ugyanazon anyagból, mert a régi módit már kipróbálta, s izgalmasra vágyik.

Ez a kerítés falunk értékhordozó kulturális eleme lett. Tartósságát nem csak az anyag, hanem a belévetett talentum adja. Tán egy kőműves, kőfaragó másképp csinálta volna – a mesterség tanult és gyakorolt szabályait tartva elsődlegesnek – de itt nem ez a lényeg. A mű az építőmesterség szabályait tiszteletben tartva, ennek keretei között

szabad folyást enged az alkotókedvnek. Az alkotáson átsugárzik a belefalazott szeretet és munkatisztelet, az anyag és a világ iránti teremtő alázat. Azonos elemek, de egy kicsit másképpen. Bun Dániel nem pusztán praktikus felfogással tekintett önként vállalt feladatára, hanem szerelmes érdeklődéssel vette kezébe a követ, téglát, betonelemet. megszólította, s kérdezte: téged pajtás hová tegyelek? Természetesen mindennek megvan a maga rendje, kánonja: cserép a tetejére, hullámos térkő beton a lábazati párkányra – hogy a kiugró rész ne fagyjon szét – vágott kő a jelölt helyekre, fogazott téglát a falazat indítására. Hadd hívjam fel a figyelmet erre az „apró” fogásra, mely nem hiszem, hogy tudatos, inkább a jó ízlésből fakadó, ösztönösnek is nevezhető motívum. A lábazat és a kitöltő falazat nem egy síkban van, ha így lenne, a kerítés tagolatlan gyárkerítés lenne. Itt az alsó rész szélesebb, a felső vékonyabb, könnyedebb. Az igazi fogás, a két rész közötti átmenet, melynél az alkotó megérezte, hogy nem csak egyszerűen egy renddel vékonyabb falazattal (szaknyelven abzec-cel) kell folytatni az építést, hanem oda kell egy dinamikus sáv: így kilépve a síkból fogazott övet csinál, közepén bélyeges téglával, mintegy felővezve – szétválasztva és összekötve – az alsó és felső világot.

Egy kerítés a kötöttségnek (szakmai szabályok, nehézkedés, szerkezet, anyagtulajdonságok) és a szabadság (alkotóerő, elegancia) elegye lehet. Életünk is ilyen: kötöttségünkben kell

megtalálnunk a kiszabadító alkotó erőt! A régiségben „remeknek” hívták az ilyen munkát, olyan a tettnek, mely az Isten teremtett világát az Ő szórakoztatására -dicsőségére -magasabbra emeli, jeles, pecsétetes téglákkal, értékmentéssel: mert az ötvennyolc évvel ezelőtt felrobbantott (!) nemzeti színház egy homlokzatszíze, egy büszk megőrződött számunkra az utolsó mezőben.

Nem tisztem építészként elemezni a részletképzést, mert nem ez a lényeg. Ez a kerítés nem pusztán az építészet szemszögéből értékelhető, mert alkotó gesztusaiban egy másik területre, a népművészetére is hajaz. Rokona a pásztorbot faragásnak, a különböző technikák keretei között megjelenő változatosságnak. Én az érdeklődéssel, szeretettel végzett nehéz munka eredményéről kívánok beszélni, arról, mely túl fog élni sok mindent a faluban. Házakat is, kerítéseket is, a rohanó világ egyre terjedő „hamar-gyorsan, olcsón” dolgát. S szerencsére együtt fog öregedni sok értékes elemmel településünkön. A munka, az odaadás, az elhivatottság belső erőként tartja össze a kerítést, s ez – is – adja kulturális értékét, nem csak a tartós anyag. Mindkettő kell, hogy – legalább is életünk mértékéhez mérten – maradandót alkossunk: a szeretet, mint a dolgok lényegét feltáró megismerő erő nélkül az anyag egy kupac téglát.

Elkészült hát, s ha nem is fogom reggelente látni Bun mestert szorgoskodni, de a falban mindig ott lesz igyekezete, s ez erőt ad számomra munkámat, az építészeti ugyanazzal az odaadással végezni, mint a Dani bácsi tette ezt, immár nyolcvan felett.

Köszönöm!

Isten adjon jó egészséget Neki, s tartsa meg körünkben!

Turi Attila

Kossuth és Ybl díjas építész
Pilisszentlászló főépítésze

Tamási Áron

Farkaslaki születésű volt akárcsak apósom, aki az egész életét is ott töltötte le. Hány gyereke volt Tamási Áronnak – kérdeztem az apósomat? – Azt, hiszem, hogy magtalan volt – válaszolta.

Losonci Miklós

A katonai feladatok

A katonai feladatok nem oldhatók meg filozófiai eszmefuttatásokkal a migrációban. A női hadügyminiszterek szánamegyszerűen tehetetlenek a migrációmegállításaiban. Ez tipikusan férfi feladat volt az idők kezdete óta, egészen az idők végeztéig az is marad. – HA BÉKÉT AKARSZ KÉSZÜLJ A HÁBORÚRA!

Losonci Miklós

Sportpálya - öltöző átépítési helyzetjelentés

Úgy látszik, hogy Pilisszentlászlón a közösségi beruházásokat nem lehet valamiért normálisan befejezni. Az, hogy a Képviselő Testület a beruházáshoz plusz költségvetést szavazott meg az nem újdonság. A megkezdett átépítés során megint valamilyen egyéb probléma vetődött fel, hogy mi azt csak az Önkormányzat illetékese tudhatja. Amit azonnal észre lehet venni az, hogy az építkezésen kötelezően előírt tájékoztató tábla kiírása nem felelt

meg a valóságnak az egy dolog. A kiírás szerint November 10-e a befejezés, az a jelenlegi készenléti állapot szerint elképzelhetetlen. Az, hogy miért tűnt el a tájékoztató tábla, az szintén felvet több kérdést. Szóval ehhez, nincs mit hozzá tenni, beszéljenek a mellékelt fényképek. Miért kell a több millió Forintos pluszköltség szintén érdekes.

Sweickhardt Gotthilf

Slovenské národnostné stretnutie v Kóšpallagu

Slovenská samospráva v Kóšpallagu na čele s predsedníčkou Katarínou Botošovou usporiadala 14. októbra pri príležitosti Mesiaca seniorov Slovenské národnostné stretnutie. V miestnom Kultúrnom dome sa schádzali hostia z blízka i ďaleka, aby spolu už tradične oslavovali. V programe vystúpili miestny Ženský spevácky zbor,

Nezábudka zo Senváclavu, Folklórny súbor Zelený veniec z Ečeru, resp. jeho zložka Petruška a Spevácky súbor z Kerepešu. Na podujatí sa zúčastnil aj predseda vacovskej slovenskej samosprávy Július Alt, ktorý udržiava dobré kontakty so Slovákmi v tejto bürzsönskej dedine už niekoľko desaťročí. Katarína Botošová vo svojom príhovore každú skupinu zvlášť pozdravila a v súvislosti s každým sa podelila o osobný príbeh. Takto sme sa dozvedeli, že Senváclavčania sú stálymi účastníkmi týchto stretnutí, že na Ečeránov je hrdá aj preto, že vek im neprekáža v predvedení slovenských tradícií na javisku a tiež pripomenula pružnosť Kerepešanov, ktorí keď treba zatancujú kankán, alebo prídu z Ameriky s veľkými kuframi. Napokon, ale nie v poslednom rade, pozdravila seniorov. Parafrázovala slová Sándora Máraiho, podľa ktorého: „Staroba nie je dráma, nebojte sa. Jedného dňa dostanete správy, to je všetko. Pobavene zdvihnete zrak od práce a života a potom

ochotne poviete: „Áno, áno. Musíš zostarnúť. Len chvíľu, niečo som chcel... Čo? Áno, žiť." Ale o to sa nemusia báť účastníci stretnutia v Kóšpalagu. Tu musíme poznamenať, že podľa sčítania obyvateľstva tam Slovákovi ubudlo, takže možno na rok ani slovenská samospráva nebude. Práve

preto je potešiteľné, že prácu Kataríny Botošovej uznala obecna samospráva vyznamenaním Čestná občianka.

Text: (ef/luno.hu)
Foto: Péter Szentesi

Szlovák országos találkozó Kóspallagon

Botos Katalin elnökhasszony által vezette kóspallagi szlovák önkormányzat az Idősek hónapja alkalmából szlovák nemzeti találkozót szervezett október 14-én. A helyi Művelődési Házban gyűltek össze közlről és távolról érkező vendégek, hogy együtt ünnepeljenek. A műsorban fellépett a helyi Asszonykórus, a Nefelejcs énekkar Pilisszentlászlórol, az ecseri Zöld Koszorú folklóregyüttes, illetve alkotóeleme Petrushka és a Kerepesi Énekegyüttes. Az eseményen részt vett a váci Szlovák Önkormányzat elnöke, Alt György is, aki több évtizede jó kapcsolatokat ápol ebben a borsönyi faluban a szlovákokkal. Botos Katalin beszédében minden csoportot külön köszöntött, és mindegyikről megosztott egy személyes történetet. Így tudtuk meg, hogy a szentlászlóiak rendszeres résztvevői ezeknek a találkozóknak, hogy büszkéek az ecseriekre, mert koruk nem akadályozza őket abban, hogy szlovák hagyományokat adjanak elő a

színpadon, és felidézte a fesztivál rugalmasságát is. kerepesiek, akik szükség esetén kankánt táncolnak, vagy nagy bőrdökökkel érkeznek Amerikából. Végül, de nem utolsósorban köszöntötte az időseket. Átfogalmazta Márai Sándor szavait, miszerint: „Az öregség nem dráma, ne aggódj. Egy nap megkapod a hírt, ennyi. Szórakozottan felnézel a munkából és az életből, majd készségesen azt mondog: „Igen, igen. Biztosan öregszel. Csak egy perc, akartam valamit... Mit? Igen, élni." Ám a kóspallagi találkozó résztvevőinek emiatt nem kell aggódniuk. Itt meg kell megjegyeznünk, hogy a népszámlálás szerint megfogyatkozott a szlovákság, így lehetséges, hogy jövőre szlovák önkormányzat sem lesz. Éppen ezért öröndetes, hogy Botos Katalin munkásságát a helyi önkormányzat diszpolgári kitüntetéssel ismerte el.

Fordította: F R

Tisztelt Önkormányzat!

Mellékelem a Béke utca végén a Tölgyfa és Petőfi utca találkozásánál kihelyezett megállni és várakozni tilos tábláról készített fényképet. Kérem, mint közútkezelő a

tábla eredeti állapotának visszaállítását. Egyúttal jelzem, hogy a közúti jelzés ilyen módon történő megváltoztatása jogszabályba ütközik. Legalább egy hete van a földön ez a tábla. Aki ezt

tette, az nincs tisztában vele, hogy bűncselekményt követett el. Kár, hogy nem a falu vezetése részéről lett ismét észrevéve, hanem a lakosnak. Úgy látszik, hogy a falu közútjainak nincs igazán gazdája. Ez a tábla a Béke utca végén található. Nem nehéz észrevenni, csak arra kell menni, és akinek ez lenne a dolga, annak már régen intézkedni kellett volna. Amennyiben közterületesek jártak fent az elmúlt héten, akkor látniuk kellett volna. A helyreállítás az Önkormányzat feladata!!!!!!

Tisztelettel:
Dr. Schweickhardt Gotthilf

Pilisszentlászlói Polgárőr-és Önkéntes Tűzoltó Egyesület Hetedik forduló, látogatottsági felmérés a Visegrádi-hegységben

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága, a Pilisi Parkerdő Zrt., és a Debreceni Egyetem a Visegrádi-hegység (Pilis bioszféra rezervátum) látogatottsági felméréshez hetedik alkalommal is önkénteseket keresett. Polgárőrségünk számára természetes, hogy részt vesz rajta, hiszen az egyesületünk célkitűzése között fontos helyen szerepel a természet védelme is.

A felmérésekre szeptember 30-án és október 1-én került sor, különböző helyszíneken. Pilisszentlászló területén három felmérő pont volt. Az időjárás vasárnap volt olyan, hogy a turisták a szokásos nagy számban jelentek meg településünkön.

Az egyik ellenőrzési ponton a polgárőreink a turisták számára lehetővé tették a szeméttároló használatát azzal, hogy azt kiürítették és a szemetet, zsákba helyezték. Ezzel is hozzájárultak a falu tisztaságához.

Az egyik ponton 3 polgárőrünk vett részt a számlálásban. Ezen polgárőreink nagyon sok ide látogató turistát szólítottak meg. Polgárőrségünk többi tagja is természetesen segített a kiszállításban (logisztikában). Polgárőrségünk visszatérő jelenlétével segítette a pontokon (terepen) lévőket.

A számlálásban résztvevő önkéntesek zöme a Debreceni Egyetemről és a várost környező településekről kerültek ki. Pilisszentlászlóról a polgárőrök mellett egy községben lakó jelentkezett és vett részt a feladatban. Az első nap ifjú polgárőrünk mellett más fiatalok is részt vettek a számlálásban.

Az ifjú polgárőr „utánpótlás” már biztosítottnak látszik.

Önkéntesek elmondták, hogy nagyon épületes volt a kezdeményezés, az ide érkező turisták, természetjárók sok hasznos dolgot, javaslatot fogalmaztak meg az erdővel és a községgel kapcsolatban. A tapasztalatok átadásra kerültek Dr. Benkhard Borbála Debreceni Egyetem szakmai koordinátor részére.

Az ide látogatók és turisták továbbra is megfogalmazták, hogy nagyon szép természeti adottsággal rendelkezik községünk, túlzás nélkül állítható, hogy az ország egyik legszebb fekvésű települése. Polgárőrségünk ebben az évben megszerzett tapasztalatokat is, mint a korábbi években felhasználja a szolgáltatának szervezése során.

Halottak napja Csak az hal meg, akit elfelejtenek!

A halottak napja – a régi magyar népnyelv szerint a lölkök (lelkek), napja – a köztudatban összemosódik a november elsejei mindenszentek napjával.

Igyekszem egy mondattal kifejezni a különbséget: A mindenszentek ünnepe a már üdvözült, vagyis a mennybe jutott lelkekről szól, míg a halottak napján minden elhunytól megemlékezünk.

Igazából a két ünnep közti különbségnek csak a katolikus egyházban van funkciója. A protestánsoknál ugyanis kétszintű a túlvilág, csak mennyország és pokol létezik, de a katolikus hit az elképzelés részévé teszi a tisztítótűzet, ahonnan csak felfelé lehet „haladni.” A tisztítótűzbe került lelkeknek még valamilyen formán vezekelniük kell azért, hogy feljuthassanak a mennyországba. Ebben

az igyekezetükben a földi hozzátartozók imái is segítik azt, hogy „szintet lépjenek.”

A katolikus egyháznak arra is megvan az elmélete, hogy egy földi halandó hogy juttathatja el halott hozzátartozóját a mennyországba: bizonyos vallási rítusok, megtartóztatások révén, melyeket meghatározott időpontban kell elvégezni, hogy a tisztítótűzből az illető külső segítséggel átkerülhessen a mennyországba.

Erre a hitre alapozva vezette be az egyház a középkorban a búcsúcédulákat, azt hirdetve, hogy a teljes búcsú elnyeréséhez ennek megvásárlására is szükség van. A nyereszkedés hatalmas felháborodást váltott ki és súlyos konfliktusokhoz vezetett, mára már ezt az elemet felszámolták a rítusból.

Az ünnep története

Halottak napján sokan virágot viszünk szeretteink sírjára, és mécsest gyújtunk rajta. Az ünnepnek megvannak a maga egyházi hagyományai, melyek, mint a legtöbb esetben, itt is a pogány kultúrára építkeztek. A halottakra való emlékezés, ünneplés ősi dolog, gyakorlatilag az emberiség történetének kezdetével egyidejű.

Az ókori rómaiak őseikre és hőseikre istenként és félistenként tekintettek. A holtak tiszteletének ünnepe az ókori Rómában is létezett, ez volt a ferialia, mely február 22-ére esett, szorosan összekapcsolódott caristiával, a családi ünnepel. Utóbbi a kölcsönös szeretet ünnepe volt, egy vidám esemény, melyen az élők megajándékozták egymást. Ezeken, a hagyományokon sarjadt ki a keresztény ünnep. Az ókeresztény közösségekben a 3. századtól rendszeres volt a megemlékezés, és keretet is adott az egyház ennek, mégpedig a Szentmisében. Az első halottak napja, mint önálló, keresztény ünnep a hagyomány szerint először 998-

ban lett megtartva, Szent Odiló clunyi bencés apát kezdeményezésére. Ekkor ugyanis már közel 200 éve létezett a Mindszentek napja, mely az üdvözült (vagyis már a mennybe jutott) halott lelkek ünnepe volt, és az apát úgy gondolta, járna egy nap minden, még a tisztítótűzben várakozó elhunyt számára is. Érdekességgé meg kívánom jegyezni, hogy a halottak napjának megünneplése, csak a 14. században vált hivatalossá az ünnep, melyhez aztán egy hivatalos ima is társult: ez volt a Halottak Olvasója, amely 5 tizedből áll, Jézus 5 sebet társítottak hozzá. Pilisszentlászlón halottaink fényképeinek elhelyezése a pálos templom bejáratánál, melyet körbeölelnek szeretteink végső nyughelyei Pilisszentlászló önkormányzata dolgozóinak, és segítőinek köszönhető. Ez a nemeslelkűségre valló megemlékezés immár másfél évtizeddel ezelőtt kezdődött, akkor még kevesebb képpel, melynek száma évenként gyarapodik.

Végül egy idézet Dombai Marianntól:

„Csak az hal meg, akit elfelejtenek.”

„November első napján mindenki visszalép egy kicsit a múltba, és felidézi azok emlékét, akiket valaha ismert, szeretett, és fontos szerepet játszottak életében, de már nem lehetnek részesei a mindennapoknak.”

Tisztelettel: F R

Hová vezet?

A folyamatoknak az eleje mindig felemelő, a végük viszont katasztrofális. Ötven éve kezdődött a fogamzásgátló tabletta liberlizációja. Emiatt mára már Skandinávia felől is muszlimok özönlnek az elfolygyóeurópai nemzetekre. A kényelmes, kellemes szabad kezdetek kövételmenye

demográfiai összeomlás lett. Individuálizmus, egoizmus. Ázsiai, afrikai és Dél-amerikai invázió. Vallásvesztés, hazavesztés, családvesztés, Ez lett a vége.

Losonci Miklós

Mindenszentek, halottak napja

Emlékezés Pilisszentlászlón

Polgárőrségünk ebben az évben is Pilisszentlászló temető és környékét visszatérően ellenőrizte.

Mindenszentek ünnepe a katolikus keresztény egyház saját ünnepe. Pilisszentlászlói polgárőrök

szolgálati feladatuk ellátása mellett az Iskola mellett elhelyezett I-II világháborús emlékműnél, és Pilisszentlászló temetőben Kiss László hősi halott tűzoltó valamint Rudolf János polgárőr volt önkormányzati képviselő sírhelyénél egy-egy gyertyát gyújtottak és koszorút helyeztek el. Csendesen méltóképpen zajlott a megemlékezés szeretteinkre.

Pilisszentlászló, 2023. november 2.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó egyesület

Mindenki

Mindenki ahhoz a leghülyébb, amivel kenyerét keresi. Az orvosok az egészséget teszik tönkre, a gyógyszerészek segítségével. A szemészek az optikusok segítségével a szemeket. Aki tudja csinálja, aki nem az tanítja. Aki semmit nem tud, az lesz a tornatanár. Egyedül ő marad ki a sovány és egészséges, mert ő semmihez sem ért.

Augusztus közepén azt mondta a dinnyeárús, hogy Lőrinc már belepisílt a dinnyéibe. Az Atya úristen kedvéért sem akarta megérteni, hogy nem az augusztus 10-ei, hanem a szeptember 5-ei Lőrincről van szó. Hiába: mindenki ahoz a leghülyébb, amivel pénzt keres.

Losonci Miklós

Egy mondat – egy gondolat

- Úgy éljen szavaiddban és tetteidben az Isten, mint tergervízben a só!
- Megfagy az, ki nem melegít.
- Javítsd meg a világot, vele javulsz magad is!
- Segítsd az áldozatot, segítsd jó útra térni a bűnöst!ú
- Aki másnak világít, maga is látja az utat.
- A jóakarat jótettet szül, a jótett jóakaratot.
- Tetteiddel tanítsd a jót!

- Terhe a földnek, aki csak magának él.
- Imádd Istent; szeresd a másik embert; kimélve és takarékosan használd a tárgyakat!
- Aki Istennek hiszi magát, embernek is kevés.
- Ne várj arra, hogy mások végezzék el a rád szabott feladatot!
- Minden tettet előtt hallgasd meg Isten tanácsát!

Dobay Pál erdőmérnök kedves közlése alapján

A betegség lenne az egészséges

A hőségriadó alatt elkaptam a COVID - ot. Szputnyik és Phaiser oltással a hátam mögött. A láz kivételével minden tünete jelentkezett rajtam. Egy hétig nyomtam az ágyat. Ételre rá sem bírtam nézni. Egyedül így tudnék lefogyni, ha mindig fekvő beteg lennék, mert egészségesen mindig farkaséhes vagyok. Ahogy a fiam mondta

gyerekkorában: szarvas éhes. Isteni szerencse, hogy a vakcina megjelenése előtt másfél évig nem fertőződtem meg. Még négy oltással is pokoli beteg vagyok, de egész nap egyetlen falatot sem kíván a szervezetem.

Losonci Miklós

Ötven évvel ezelőtt

Szarvasi diák koromban elmentem a helyi fürdőbe. A szauna hőmérője pont 100 Celziust mutatott. Nem. Nem ültem le. A tudóm majdnem kiégett. Csoda, hogy a hajam nem égett le. Sarkon fordultam, és már léptem is kifelé. A finnek ilyenkor bele szoktak ugorni a jeges tóba. Nem ettől egészségesek – hanem ennek ellenére. Minden fehérje 45 C - on csapódik ki (fő meg a tojás, hús,

stb.) Az élelmiszeriparban a váltakozó hőkezelést pasztörizálásnak nevezik. „Egy bolond százat csinál”. Az egész világ átvette a finnek hülyeségét.

Ezek a szerencsétlen skandinávok akarnak nekünk tanácsokat adni. Kritizálni minket. Parancsolgatni nekünk. Egyedül biztonságosabb élni.

Losonci Miklós

Motoros Összefogás Vonulás

néven hirdettek szombat délre bejelentett felvonulást. A több ezer motorosból álló menet a 1116-os, Szentendrét Visegráddal összekötő úton, a pilisszentlászlói Hegytető parkolóból indult, és a tervek szerint a Panoráma úton legurulva, Visegrádon a 11-es út kereszteződésénél ért véget. A felvonulás előzménye, hogy júniusban a visegrádi önkormányzat a március 1. és november 1. közötti időszakra kitiltotta a Fellegvárhoz vezető Panoráma útról a motorkerékpárosokat. Már augusztus végén is tartottak itt egy motoros demonstrációt: akkor is és most is rengetegen jelentek meg.

Egy pilisszentlászlói olvasó a mai napon arról írt nekünk, hogy a felvonulás miatt kb. 80 perc alatt jutott haza az útszakaszon, emiatt többen elkerülték az utat Visegrád felé, ahonnan azonban szintén nehezen lehetett feljutni a faluba. Az esemény főszervezőjét, Fodor Donátot, ismertebb néven Dodort a Dunakanyar kilátónál értük el telefonon, aki azt mondta: vannak ugyan kisebb torlódások az útszakaszon, de folyamatosan halad a sor, amit motoros rendőrök és civil segítők vezetnek és zárnak. A Pilisszentlászló és Szentendre közötti útszakaszon egy sávban irányították a rendőrök a forgalmat.

A motoros oldalakon és Facebook-csoportokban szerveződő felvonulást Fodor Donát szerint

nemcsak a Panoráma útról való kitiltásuk indokolta, hanem az is, hogy akár további korlátozások is várhatók, példaként a magyar határátkelők motorosokat érintő hátrányos megkülönböztetését említi: a motorosok a nagy nyári melegben hosszas torlódás esetén sem gurulhatnak előre a sor elejére, ami szerint egészségtelen kibírhatatlan egy motorosruhában 30-50 percen keresztül.

„Szeretnénk üzeni a döntéshozóknak, hogy vegyék figyelembe azt, hogy a motoros társadalomnak 210 ezer tagja van az országban, ami jelentős tömeg”

– fogalmazott a főszervező, aki emellett a

közlekedésben részt vevők figyelmét is szeretné felhívni arra, hogy idén rekordmennyiségű vétlen motoros halt meg az utakon a szabálytalan autósok miatt: míg az elmúlt években a balesetekben elhunyt vétlen motorosok aránya eddig 20-25 százalék volt, mostanra ez az arány majdnem megháromszorozódott.

A kérdésre, hogy Fodor Donát szerint hogyan lehet a motoros életformát és a lakók nyugodt pihenését összeegyeztetni, azt válaszolta: a városi, modern élet mindig is zajjal járt. „Egy civilizációban élünk, tele járművekkel, autókkal, villamosokkal, szirénázó mentőkkel, vagyis folyamatos zajban. Azt gondolom, hogy a motorosokkal kapcsolatban kicsit alacsony a tolerancia.”

Karabah

A dúsgazdag, muzulmán vallású Azerbajdzsán elfoglalta a koldusszegény, keresztény, örmény katolikus vallású Karabahot, és az egész világon ez senkit sem érdekel.

Természetvédelem

Minden lusta ember természetvédő. Nem vág ki fát, nem kaszál le védett virágokat. Nem fog halat stb.

Tulajdon

Az országok területe a nemzetek tulajdona.

Visegrád

Mint azt már „milliószor” leírtam, nem Fellegvárat, nem is Felhővárat, hanem Felsővárat jelent a szó.

Losonci Miklós

Egyenlő

Bern házainak az óvárosban egyforma magasnak, sőt színűnek kellett lennie. Pedig mindenki szeretett volna nagyobbnak látszani a többiekénél. Ilyen volt a trabant is. Mindenkinek egyforma volt. Kivéve a ladás párttitkárokat. Sőt a moszkvicsos megyei vezéreket. A csajka volt az orosz chevrolet. Jelentése sirály. Az Az 1,8 tonna fölötti autókhoz talán nehezített vizsga kell majd. A dínók mérete is

addig növekedett, amíg mind el nem tűntek a fürge gyík kivételével. Az 500 – as fiatnak a súlya is 500 kg kg volt, de négy felnőtt vagy kettő három gyerekkel is elfért benne. Nekünk 650 polskínek volt. 110 – el ment mint a trabant, de füst nélkül.

Losonci Miklós

Az utcáink

A világon nagyon sok olyan dolog van, ami hajszálnyira azonos vagy olyan, ami csak kevésbé különbözik. Hányszor nézzük a házakat, úgy hasonlítanak egymáshoz, mint a tojás, a tojáshoz. A vonatból nézelődve, otthon és külföldön átmegyünk szinte egyforma síkságon, amelyeknek ugyanolyan a horizontjuk. A hegyek viszont mindig különbözőek. Az akkori utcáinkban lévő házak anyagukban, döntő többségben egyformák voltak. Mind helyben található anyagokból: kőből, agyagból, fából és szalmából készültek. A házak külalakja, nagysága viszont különbözött egymástól. Másként építette még a betelepüléskor az akkori szabályok szerint kapott húsz öl = 37,20 m. szélességű telkén a házát a szabadon költözködő jobbágy, másként a zsellér. Az egyik utca viszont ahol születünk mindig más volt nekünk, mint a többi a világon. Az a születési utcánk az mindörökké a mienk maradt. Olyan volt, mint édesanyánk arca, nem lehetett

összehasonlítani más arcokkal. A többi utcánk a falu közepén lévő központban találkozott.

Itt építették elődjeink a plébánia házat, két évtizeddel később, a falu legmagasabb pontján, hogy közelebb legyenek Istenhez a templomot. Ezt követően készült a Községháza, Iskola, Kápolna. Ezeket viszont már meszes-homokos habarcsba rakott helyben bányászott kőből, és nagymarosi téglából építették. És a tetőt az akkori középületi fedés szerint fazsindellyel fedték. A központi fekvésű téren (Sztanoviszko – állatok gyülekező helye) kocsmá és bolt is épült. A központi térhez közeli útelágazásnál, Kovács és bognárműhely kezdett működni. A szalmatetők valamint a szabadkémények miatt gyakran leégtek a házak tetőzetei.

Közben gyarapodott a lakosság, ezért újabb házak épültek. Így egyre jobban terjeszkedett a község. A közel negyven méter szélességű eredeti jobbágytelkeket utcára merőlegesen megosztották

majd oda is új házak emelkedtek. A 19. század végétől egyre kevesebb szalmatetőt készült. A házak határoló falait azonban még a két háború között is vertfalas megoldással készítették. A közfalakat viszont helyben készített vályogtéglából. A II. világháborút követően, már nem készültek vertfalas házak. Ezután nagyon sokáig, még a hetvenes évek elején is agyagból készült habarcsba raktuk, az erdőben hasítással kitermelt terméskövet. Az alapozás erdei szedelékkőből készült szárazon kiékelve beton és habarcs nélkül szárazon, viszont már az akkori építési szabványnak megfelelően 80 cm. fagyhatár mélységben. Minden háznak függetlenül a telek égtájától való fekvésétől az utca felé volt az első szobája. Középen a konyha és a konyhából nyílt a kisebb szoba, vagy egyszerűbb hajléknál a kamra. Az egyszerű házak a II. világháború végéig ilyen kivitelben épültek. A ma is látható verandás házakat csak a hatvanas évektől kezdték kialakítani.

A 19. század végéig épült lakóházakból, már egyre kevesebb található ősi (Dedina, Ulicska, Hradská ceszta. Kút, Obora és Kosztoľná ceszta) utcáinkban. Ez a hat utca képezte évszázadokon át Pilisszentlászló arculatát. Minden utcának megvan a szlovák jelentése. Gyenyina szlovák jelentése falu, mivel ez volt a falu első, tehát fő utcája. Ulicska – Utcácska, a szlovák nyelvben gyakori a becézés. Hradská ceszta – a hrad szlovákul várat jelent, ceszta – út, tehát vár - út. Kút- szlovák

jelentése zug, és nem kút. Ezzel kapcsolatban meg kívánom jegyezni, hogy régen a rontás ellen a szülő nő ágya a szoba sarkába került elhelyezésre. Így könnyebb volt lepedővel elkeríteni, a rontás ellen. Ebből ered a mai napig is használatos szlovák mondás mely szerint ha, valaki a megszült nőhöz megy látogatóba, kosarában finomságokkal, megkérdezi hová megy, ezt válaszolja, „nyeszem do kúta” – viszek a zugba. Obora – amerre a háziállatokat terelik, ezért később Csapásnak is hívtuk, illetve hívjuk. Kosztoľná ceszta, amely igazából a II. világháborút követően épült be régi megnevezése magyarul Templom utca, jelenlegi elnevezése Petőfi utca.

F R

"PANNONIA VERGISS DEINE TOTEN NICHT, ALS KLÄGER LEBEN SIE!"

"Magyarország, ne feledd halottaidat, mint vádlók, élnek ők!"

Aulich Lajos / Ludwig Aulich (56)

Pozsonyi német polgárcsalád sarja, magyarul nem tudott. Kötél.

Damjanich János / Јован Дамјанић (Jovan Damjanić) (45)

Határőrvidéki szerb katonacsalád fia, felnőttként tanult meg magyarul. Kötél.

Dessewffy Arisztid (47)

Felvidéki magyar nemesi család fia. Golyó.

Kiss Ernő / Ернст Кешишян (Erno Keshishian) (50)

Örmény kereskedő família sarja. Golyó.

Knezic Károly / Karlo Knezić (41)

Apja varasdi horvát katonatiszt, édesanyja magyar. Kötél.

Láhner György / Georg Lahner (54)

Felvidéki német polgárcsalád fia, a magyart törve beszélt. Kötél.

Lázár Vilmos / Վիլմոս Ղազարյան (Vilmos Ghazaryan) (32)

Nagybecskereki örmény-magyar kereskedőcsalád fia. Golyó.

gróf Leiningen-Westerburg Károly/ Karl August Graf zu Leiningen-Westerburg (30)
Hesseni német arisztokrata, magyarul nem tudott. Kötél.

Nagysándor József / Josef von Nagy-Sandor (45)
Édesapja nagyváradi magyar, édesanyja német. Kötél.

Poeltenberg Ernő lovag / Ernst Poelt Ritter von Poeltenberg (41)

Egy lovagi rangra emelt gazdag bécsi jogász fia, magyarul keveset tudott. Kötél.

Schweidel József / Joseph Schweidel (53)

Zombori német tisztviselőcsalád sarja, felnőttként tanult meg magyarul. Golyó.

Török Ignác (54)

Gödöllői kisbirtokos nemesi család fia. Kötél.

gróf Vécsey Károly (46)

Édesapja magyar gróf, édesanyja osztrák főrend, felnőttként tanult meg magyarul. Kötél.

És a további négy elfeledett vértanú:

báró Ormay Norbert / Baron Norbert Auffenberg (36)

Morvaországi német arisztokrata, 1848-ban vett fel magyar családnevet. Kötél.

Kazinczy Lajos (29)

Kazinczy Ferenc legfiatalabb fia. Golyó.

Hauk Lajos / Ludwig Hauk (51)

Bécsi osztrák származású katonatiszt, magyarul nem tudott. Kötél.

Lenkey János (42)

Gömöri köznemesi család fia. A börtönben megőrült, őrei kínzásaiba halt bele.

Az utolsó szó jogán Aradi vértanúk utolsó szavai:

Aulich Lajos: Szolgáltam, szolgáltam, mindig csak szolgáltam. És halálommal is szolgálni fogok. Forrón szeretett magyar népem és hazám, tudom, megértik ezt a szolgálatot.

Damjanich János: Legyőztük a halált, mert bármikor készek voltunk elviselni azt.

Dessewffy Arisztid: Tegnap hősök kelletttek, ma mártírok... Így parancsolja ezt hazám szolgálata.

Kiss Ernő: Istenem, az újkor ifjúsága egész ember

lesz-e? Árpádok dicső szentjei, virrasszatok a magyar ifjúság felett, hogy Krisztusé legyen a szívük, és a hazáé az életük!

Knézich Károly: Milyen különös, hogy Haynau bíró is keresztény és én is az vagyok! Csak az ördög keverhette így össze a kártyákat.

Lahner György: Krisztus keresztje és a bitófa oly rokon! És az isteni áldozat mellett oly törpe az én áldozatom!

Lázár Vilmos: Ki tehet arról, hogy ilyen a magyar sorsa? Krisztus keresztje tövében érett apostollá az apostolok lelke, és bitófák tövében kell forradalmárrá érni a magyar lelkeknek.

Leiningen-Westerburg Károly: A világ feleszmél majd, ha látja a hóhérok munkáját.

Nagysándor József: De rettenetes volna most az elmúlásra gondolni, ha semmit sem tettem volna az életemben! Alázatosan borulok Istenem elé, hogy hőssé, igaz emberré, jó katonává tett.

Poeltenberg Ernő: Minket az ellenség dühös

bosszúja juttatott ide.

Schweidel József: A mai világ a sátán világa, ahol a becsületért bitó, az árulásért hatalom jár. Csak egy igazi forradalom, a világ új forradalmi embersége söpörheti el ezt az átkozott, meghasonlott világot.

Török Ignác: Nemsokára Isten legmagasabb

ítélőszéke elé állok. Életem parányi súly csupán, de tudom, hogy mindig csak Öt szolgáltam.

Vécsey Károly: Isten adta a szívet, lelket nekem, amely népem és hazám szolgálatáért lángolt.

(képen: Vécsey tábornok megcsókolja a kivégzett Damjanich kezét)

Kigyűjtötte-összeállította: F R

Népfelkelés 1956

Az 1956-os forradalom és szabadságharc, vagy az 1956-os népfelkelés Magyarország népének a sztálinista terror elleni forradalma és a szovjet megszállás ellen folytatott szabadságharca, amely a 20. századi magyar történelem egyik legmeghatározóbb eseménye volt. A budapesti diákoknak az egyetemekről kiinduló békés tüntetésével kezdődött 1956. október 23-án, és a fegyveres felkelők ellenállásának felmorzsolásával fejeződött be Csepelen november 11-én.

Az október 23-i budapesti tömegtüntetés a kommunista pártvezetés ellenséges reakciója és a fegyvertelen tömegre leadott véres sortűz következtében még aznap éjjel fegyveres felkeléssé nőtt, amely október 30-án a párház elfoglalásával végül győzött. Ez, a kormány bukásához, a szovjet csapatok visszavonulásához, majd a többpártrendszer visszaállításához és az ország demokratikus átalakulásának megkezdéséhez vezetett.

November napjaiban az új kormány megkezdte a tárgyalásokat a Szovjetunióval a szovjet csapatok teljes kivonásáról, a Varsói Szerződésből való kilépésről és az ország semlegességéről. A szovjet politikai vezetés azonban a kezdeti hajlandóság után meggondolta magát, és miután számíthatott arra, hogy a nyugati nagyhatalmak nem nyújtanak a magyar kormánynak segítséget, november 4-én hajnalban a szovjet csapatok hadüzenet nélküli háborút indítottak Magyarország ellen. A honvédségi laktanyák, repülőterek a Szovjet Hadsereg egységeinek gyűrűjébe kerültek. Az aránytalanul nagy túlerővel szemben egyedül maradt ország több napon át, folytatott hősi forradalma így végül elbukott.

A harcokban a titkosítás alól 1993-ban feloldott statisztikai adatok szerint 2652 magyar és 720

szovjet állampolgár esett el. A forradalom következményeként hozzávetőleg 176 ezer, más adatok alapján mintegy 200 ezer magyar hagyta el az országot, túlnyomó többségük Ausztria felé menekülve (egy részük azonban nemsokára visszatért).

1957 januárjától a forradalom résztvevőit tömegesen börtönözték be, majd sokukat kivégezték. A brutális megtorlást és a magyar nép elnyomását az ENSZ és a világ közvéleménye egyaránt elítélte.

A forradalom leverését követő évtizedekben az 1956-os eseményeket a pártállami hatalom ellenforradalomnak bélyegezte és elítélte, de a rendszerváltás során megváltozott az események hivatalos értékelése. 1989. október 23.-tól, ez a jeles nap kettős nemzeti ünnep Magyarországon: az 1956-os forradalom kitörésének napja és a Magyar Köztársaság 1989-es kikiáltásának napja, melyet az 1990. törvény iktatott a nemzeti ünnepek sorába. Az 1956-os események meghatározó szerepét a 2011-ben elfogadott Alaptörvény is hangsúlyozza.

Losonci Miklós

Levegőszennyezés

Repülők vagy a kerti ágak-levelek égetése szennyezi döntően a levegőt?

Tegnap egy időben 22 000 repülő volt a levegőben...

253 000 járat teljesült egy nap alatt, de nem szabad dohányozni, leveleket égetni a kertben.

Mindezeket azok érték el, akiknek több hektáros kertjeikben folyamatosan kertészekkel dolgoztatnak, nem dohányoznak, hanem szivaroznak, cselédek veszik körbe őket, többek között olyan politikusok, akik 30 ezüstért bármilyen törvényt, rendeletet, szabályt fogyanatosítanak a prolival szemben!

Gábor Majnek

Népszokások, hagyományok

November neve a latin „novem” = kilenc szóból ered, ami a görög „ennea”, „enneva” származéka. Más néven Szent András havának, nyilas havának, enyészet havának vagy ősztó hónap is nevezik.

Novemberi jeles napok:

November 1. – Mindenszentek napja (latinul: Festum omnium sanctorum): a halottak kultuszát szolgálja. A 4. századból ered, amikor is Szent Efrém és Szent János május 13. – án, illetve pünkösöd utáni első vasárnap ülték meg mindenszentek napját. E nap neve a görög egyházban ma is a Szentek Vasárnapja. Majd a 8. században május 13.-ról november 1-re tevődött át mindenszentek ünnepe azért, mert november 1. volt a kelta év kezdete, amikor halotti áldozatokat hoztak az elhunytak tiszteletére. Angliában már a 8-9. században közünnep volt, de a francia Egyház csak a 9.-10. század óta ünnepli, amikor is, megerősödött az Egyházban is a kelta elem.

November 2. – Halottak napja: Halottak napját november 2-án 998 óta tartja az egyház. Ez a nap Sz. Odiló clunyi apáttól ered. Ilyenkor szokás a sírok megtisztítása, virággal díszítése, gyertyák gyújtása. A néphit szerint ilyenkor hazalátogatnak a halottak, ezért a terített asztalra kenyeret, sót, vizet tettek. A család minden tagja gyertyát gyújtott a gyertyák égési idejéből a hiedelem szerint arra

következtettek, ki hal meg előbb a családban. Ezen a napon tiltották a munkát, mert megzavarja a holtak nyugalmát.

November 11. – Márton napja: 316-ban született Pannóniában. E nap volt a fizetés, tisztújítás, jobbágytartozás lerovásának napja. A pásztorok végigjárták a házakat, köszöntöket mondtak, és nyírfavesszőt ajándékoztak a gazdának, aki megőrizve azt, tavasszal az állatok kihajtásánál használta. Dologtiltó nap volt. Tilos volt e napon mosni, teregetni, mert a jószág pusztulását okozta volna. Helyette lakomákat rendeztek, hogy egész esztendőben ehessenek, ihassanak. Úgy gondolták, minél többet isznak, annál több erőt és egészséget isznak magukba. Időjárásjósló nap is: „Ha Márton lovon jön, enyhe tél, ha barnán, kemény tél várható.”

November 19. – Erzsébet napja: Árpád-házi szent Erzsébet (1207 – 1231). A legenda szerint rózsává változott mikor atyja kérdőre vonta a szegényeknek a kötényében vitt alamizsna miatt. Időjárásjósló nap is volt, ha ezen a napon havazik, úgy mondták: Erzsébet megrázza a pendelyét. Ez a nap az őszi munkák zárónapja.

November 25. – Katalin napja:

Szent Katalin a házasságra vágyó lányok, a diákok, a tudósok, az egyetemek védőszentje, a kerék

(vértanúságának eszköze) miatt a fuvarosok, kerékgyártók, fazekasok és molnárok is tisztelték. A IV. században élt, hitéért mártírhálált halt. Időjárásjóslás is kötődik e naphoz: „Ha Katalin kopog, akkor karácsony locsog, viszont ha Katalin locsog, akkor karácsony kopog.

November 30. – András napja: - A keleti egyház védőszentje, az I. században élt. A néphit szerint átlósan ácsolt kereszten halt mártírhálált, az ilyen keresztet ezért András keresztnak nevezik. - Szent András napján a legény vagy leány egész nap böjtöl, csak három szem búzát és 3 korty vizet iszik, imádkozik, s akkor éjjel megálmodja, hogy ki lesz a párja.

Elődeink humora Megtörtént esetek!

A SAKKOZÓ KUTYA

Még a hetvenes években történt az akkori ÁFÉSZ kocsmá udvarán Lackó barátommal sakkoztunk. Rexi névre hallgató kutyám ott ült mellettünk.

A sokadik sör után ismét én nekem kellett beállni a sörre vágyók közé.

Lackó unalmában a kutyámmal beszélt. Arrafelé jött egy turista. Ülőhely már csak a mi asztalunknál volt, így engedelmet kérve odaült Lackóhoz.

- No ezt igazán nem hittem volna, hogy a kutya tud sakkozni. – szólt Lackóhoz. Lackó szokása szerint hüvelyk ujját megnyalva, gondolkodott, majd kezével legyintve kijelentette:

- Az ördögöt tud... Ma már negyedszer áll vesztesre...

KÉT ÉV ELŐNY

Sándor, a kerítésen át szólítja meg a kertben serénykedő szomszédját: - Képzeld el szomszéd! A doktor azt mondta, hogy igyak naponta egy pohár bort. - Na és betartod az utasítást? – Hajaj, már két év előnyöm van!

MEGKÖNNYEBÜLÉS

Józsi másnaposan bement a kocsmába és megkérdezte a pultostól: - Mondja kedves Béla

bácsi, jártam itt az este? - Igen bizony – felelte Béla bácsi a kocsmáros. - És nagyon sok pénzt költöttem? - Bizony elég sokat, mert az egész kocsmát megvendégelted. Több mint ezer forintot biztos elköltöttél. Józsi megkönnyebbülten felsóhajtott: - Hála Istennek! Már azt hittem, hogy elveszítettem.

PULÓVER

Vonattal utazva mentünk dolgozni a Balaton környékére. Lackóval szemben ült egy jól szituált hölgy, aki testhez álló pulóvert viselt. - De szép pulóver! – próbálkozott az ismerkedéssel. - Eredeti teveszőr – mondta a lány. - A púpokból mindjárt gondoltam – vágta rá mosolyogva Lackó.

ALBERT AJÁNLATA

Szentendrén, a főtéren lévő Béke étteremnek meghatározó egyénisége volt Albert a főpincér, aki tanulóidejétől kezdve nyugdíjazásán túl is megszakítás nélkül ott dolgozott. Az egyik szombati nap délutánján, Lackóval és még két barátunkkal beültünk az asztalhoz.

- Mit parancsoltok legények? - igyekezett hozzánk borralalót sejtve Albert.

- Jaj Albert csak egy százasunk van, mit tudnál ajánlani.

- A Tüzép - telep melletti füstös kocsmát! – mondta emelt hangon, de mosolyogva Albert.

KOCSMÁBAN

Lackó izgatottan keresgélt a zsebében.

- Mi a baj, miért vagy olyan izgatott - kérdeztem tőle.

- Nem vagyok ideges, csak azt szeretném tudni, szomjas vagyok e még. – felelte mosolyogva.

NÖTLEN VAGYOK

Vidéki munkánál, egyik este egy helybeli kőművessel iddógtunk.

A sokadik sör után, Lackó már nem bírt többet inni, meg akarván szabadulni barátunktól megkérdezte:

- Mond, komám, ha végigpiálod az egész éjszakát, akkor összetörve ébredsz?

- Nem komám, én még nőtlen vagyok.

ARCMEMÓRIA

Egy szép napsütéses nyári napon, Jankó édesapja borotválkozó tükrével a szomszéd ház udvarán kaszáját kalapáló János bácsi szemébe terelgette a napsugarakat.

- De ügyesen tudod terelgetni a napsugarakat, megnézhetném azt a tükröt? – dicsérte mosolyogva Jankót. Jankót nem kellett biztatni, máris átszaladt

a szomszédba és mutatta a borotválkozó tükröt. János bácsi kikapta kezéből és a szomszédos ház kőfalához, hajította. Jankó ijedtségében hazaszaladt. Miután este hazaérkezik édesapja, Jankó vár egy kicsit majd félénken megkérdezi:

- Édesapámnak jó az arcmemóriája?

- Az, bizony nagyon jó. – bólogat fejével édesapja, majd megkérdezi:

- Miért kérdezed?

- Mert eltörtem a borotválkozó tükröt.

A HÚSLEVES

Józsi bácsi a vasárnapi szentmise után, nem haza ment, hanem a kocsmába tért be. Ott késő estig elidőzött. Mikor hazatért házsártos felesége megkérdezte:

- Nos, Józsi, megeszed azt a levest? Mert ha nem beleteszem a húst és odaadom a kutyának...

AZ ÜRES POHÁR

Belépve a helyi ivóba, figyeltem Lackóra, aki üres pohárral az asztalán két kézzel a fejét támasztotta.

-Szerbusz Lackó, látom üres a poharad. Kérsz még egyet?

-Dehogy kérek! Mi a francot kezdjek két üres pohárral?!

Humánus vélemény A mai vadásatról

Erdős hegyekkel körbeölelt hegykatlanban kialakult faluban születtem. Már gyerekkoromban tudtam csapdákat állítani az apróvadaknak. Ezzel nem voltam egyedül, hiszen én is, akár néhány gyerekkori barátom, megtanultam az idősebbektől. Csínytevésként álitottuk a csapdákat, de leginkább a vadnyulaknak. Mikor valamelyik hurokba beleakadt a nyúl, leginkább a sikerünknek

örültünk. Szüleink, talán csak a rend kedvéért látszólag megszídtak a vadászatért, de a belőle készült nyúlpankást közösen falatoztuk be.

Megváltozott a világ, s benne megváltoztunk mi is. Vadnyulaink, és egyéb apróvadaink, eltűnedezték a Pilisből. Az akkori korosztályból, már sokan az örök vadászmezőkre távoztak. Az internetes korszakban született gyermekeknek sajnos, (vagy hála Istennek) már nem

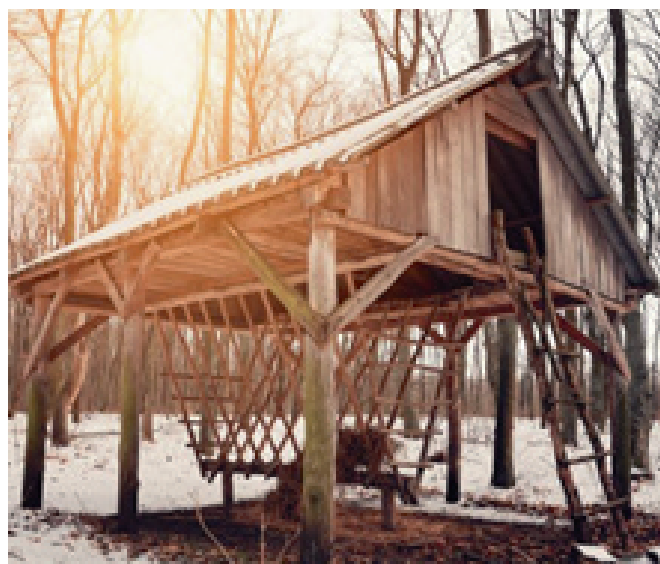
lesznek ilyen sikerélményeik, de mivel kipusztultak a természetes életmódban szaporodó apróvadaink, már nem is lehetnének.

Természetesen, tehát az erdőkben szaporodó, apróvadaink már alig vannak. A nagyvadaink vadászataival kapcsolatban, szerény, de humánus véleményem az, hogy etetni, s enni kellene adni nekik. Ez lenne helyénvaló megoldás, hiszen nem ők hatoltak be életünkbe, hanem fordítva. Hajdanában, országunk szegényebb korszakában még abban az ÁTKOSBAN is etetőket építettünk a vadállományunknak. Most a bérkilövők korában csak magaslesek láthatunk, amiken ülve a bérkilövők kéjelegve kilövik az ügyes hivatásos vadász által némi élelemmel odacsalogatott vadat. Mozgalmat kellene indítani új etetők építésére, és azok rendszeres, feltöltésére.

Tehát, magaslesek helyett, ETETŐKET!

Sajnos az állatok élettere nekünk, embereknek köszönhetően, erőteljesen leszűkül. Ráadásul a fennmaradó területüket is nagymértékben leraboltuk. Életerüket lekerítettük így jóval kevesebb táplálékhoz jutnak, mint néhány évtizeddel ezelőtt. Így ne lepődjünk meg, ha egyre beljebb merészkednek a falvakba, sőt néha még városokba is, hogy félelmüket legyőzve valahonnan élelmet tudjanak szerezni. Éppen ezért nagyon fontos, hogy legalább a téli időszakban gondoskodjunk róluk.

A vadásztársaságok egyik legfontosabb feladata, kellene legyen, hogy etessék a vadakat. Nem csak akkor, amikor hó borítja a tájat, hanem már jóval előbb, az őszi vége felé. Ilyenkor kell ugyanis odaszoktatni a vadállatokat, hogy később, az őszi időszakokban tudják, hol lelnek élelemre.

Azért nagyon fontos, hogy folyamatos legyen az ellátás, hiszen számítanak rá, hogy az adott helyen ennivaló várja őket, így lehet, hogy utolsó erejüket összeszedve mennek el a számukra ismert etetési helyre.

Nem kell ahhoz vadásznak lennünk, hogy tudjuk, ha nem jutnak megfelelő mennyiségű és minőségű táplálékhoz a vadállatok, lesóványodnak, megbetegednek és rövid időn belül, elpusztulhatnak, így az etetésük a törzsállomány megőrzése érdekében is igazán életbevágó. Ugyanakkor azzal is tisztában kell lennünk, hogy amennyiben nem jutnak élelemhez, az ember által lakott településekre is bemennek, és megeszik, amit csak találnak. Az talán nem is lenne olyan nagy baj, de tönkreteszhetik a kerteket, a dísznövényeket, de főleg balesetet is okozhatnak, hiszen amúgy is meg vannak rémülve. Az emberek esetleges jelenléte pedig minden áron történő menekülésre készíti őket.

Tisztelettel, F R

Szívbarát keverék

Alapanyagok: Kardamom, Szerecsendió Kömény
őrölt Fahéj őrölt Barna nedves nádcukor, vagy méz
Készítés: Azonos mennyiséget összekeverünk, 2 dl. vízben, majd lassú tűzön forraljuk. Reggel éhgyomorral megisszuk. Nagyobb mennyiségű keveréket (mind a négy alapanyagból egy tasakkal) sűrítményt érdemes készíteni. Azt a hűtőben tartani és a reggeli teába egy evőkanálnyi sűrítményt beleönteni, majd felkeverve meginni.

Árpádházi Szent Erzsébet

Erzsébet 1207-ben – valószínűleg Sárospatakon –, az uralkodópár harmadik gyermekeként látta meg a napvilágot. Árpádházi hercegnőként nem sokat tartózkodhatott családjának körében, hiszen Magyarország diplomáciai érdekei a leány minél gyorsabb

kiházásítását

követelték:

András ezért már négy esztendőskorában

eljegyezte

Erzsébetet a türingiai örgróf legidősebb fiával, Lajossal, egy évvel később pedig leendő apósa udvarába, küldte gyermekét.

A hercegnő mindössze 14 esztendőskor volt, mikor egybekelt Türingia örökösével. Lajos és Erzsébet házassága azonban – a feljegyzések szerint – boldog és harmonikus lett, az évek során a párnak három gyermeke is született. Erzsébet IV. Lajos örgróf uralkodása alatt számos kórházat alapított, ahol gyakorta személyesen is kivette a részét a gyógyításból, miután pedig férje hűbéreseként – keresztes hadjáratra vonult a Szentföldre, és ő vette át az államocskát irányítását, hatalmát is a szegények érdekében használta fel. A hercegnő éhínség idején kinyitatta az uralkodói éléskamrákat, télire pedig mindazokat befogadta palotájába, akik fedél nélkül maradtak; ezt a határtalan adakozást természetesen férje családtagjai nem túrték szó nélkül, amiről Erzsébet leghíresebb legendája is híven tanúskodik.

Eszerint ugyanis a hercegnő egy napon élelmiszert csempészett ki a rászorulóknak, rokonai pedig megállították, és megkérdezték, mit visz magával. 175 Mivel a fiatalasszony el akarta titkolni szándékát, azt mondta, rózsák vannak a kötényében, az Úr pedig egyszeriben virágokká

változtatta a kenyeret, hogy Erzsébetnek ne kelljen hazudnia. A hazafelé tartó Lajos életét vesztette a keresztesek között kitört járványban. Erzsébetet nagyon megviselte férje halála, a gyász hatására pedig még inkább a hit és az aszketikus életmód

felé fordult. Az örgróf nélkül a wartburgi vár egyszeriben üressé vált az özvegy számára, ezért – gyermekeivel együtt – nemsokára Eisenachba, majd a bambergi püspökhöz ment, és fonásból tartotta el a

csonka családot; IX. Gergely és vendéglátói hiába kérelték, hogy házasodjon újra, a szigorú Konrád testvér – a pápa által küldött gyóntatója – pedig hiába próbálta őt megakadályozni önsanyargatásában, Erzsébet mindegyiküknél erősebbnek bizonyult. Az asszony hamarosan úgy döntött, végleg elhagyja a világi életet, ezért Marburgba – ma: Maribor – költözött, ahol belépett a ferences apácák közé. Erzsébet – aki a monda szerint megjósolta halála napját – 1231. november 17-én, mindössze 24 esztendőskorában fejezte be életét. IX. Gergely pápa hamarosan megindította a köztiszteletben álló fiatalasszony kanonizációs eljárását, mely 1235-ben Erzsébet szentté avatásával zárult. Az Árpád-házi hercegnő kultusza a Német-Római Birodalom és Magyarország mellett idővel Itáliában, angol földön, de még az Újvilágban is elterjedt: hazánkban IV. Béla emeltetett először templomot húga tiszteletére. Emlékét olyan kegyhelyek őrzik, mint a kassai dóm, vagy a budapesti VII. kerületben található Szent Erzsébet plébániatemplom, mely – ugyancsak a hercegnőre utalva – a Rózsák terén áll.

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015